

Отже, українська радянська інтелігенція складалася з різних шарів: адміністративно-управлінських працівників, виробничої інтелігенції, військової інтелігенції і, нарешті, наукової і творчої інтелігенції, яка, хоча і є, на нашу думку, справжньою інтелігенцією, але сама більше зазнала «перевиховання», яке закінчилося тим, що вже у 1979 р. вона становила 5,2% серед інших. Такою була доля української інтелігенції в умовах тоталітарного режиму.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Лавріненко Юрій. Розстріляне Відродження.- Paris, 1959.- С.937-938; 2. Там само.- С. 941; 3. Хвильовий М. Думки проти течії // Твори в 2-х т.- К., 1990.- Т.2.- С.471; 4. Хвильовий М. Україна чи Малоросія // Твори в 2-х т.- К., 1990.- Т.2.- С.610; 5. Лавріненко Юрій. Вказана праця.- С.958-959; 6. Там само.- С.961; 7. Науковий збірник Українського Вільного університету.- Мюнхен, 1992.- Т.15.-С.245; 8. Лавріненко Юрій. Вказана праця.- С.919; 9. Інтелігенція // Українська енциклопедія історії України.- К., 1970.- Т.2.- С.257; 10. Там само.- С.257.

П.С. Григорчук, Н.П. Кузьмінець

НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНЕ БУДІВНИЦТВО НА ПОДІЛЛІ В 20-ТІ РР. ХХ СТ.

У наш час, коли українське суспільство, зазнаючи глибоких змін, знаходиться на шляху розбудови і становлення суверенної Української держави, відбувається відродження культури та національної самосвідомості громадян. У цих умовах зростає необхідність переосмислення та усвідомлення процесів історичного минулого, що покладає на історичну науку велику відповідальність. Узагальнення та аналіз набутого досвіду дає можливість формувати більш вдалі варіанти нинішніх проблем на основі минулих уроків.

Важливим напрямком та основним завданням історичної науки є дослідження переломних етапів історії України. Одним із цих складних і суперечливих періодів в українській історії, в тому числі в історії Поділля, є 20-ті рр. ХХ ст. – період утвердження радянської влади, коли закладалися підвалини державної політики в галузі культури, яка збігалася в часі з розгортанням більшовиками так званої культурної революції та введенням нової економічної політики. Серед умов, у яких розгортався цей процес, необхідно виділити національну проблему, яка була в той час досить актуальною. Під впливом визвольних змагань 1917-1920 рр. зросло національне самоусвідомлення українців, посилювався національний рух. 20-ті роки були часом, коли політичне й економічне життя в більшій мірі контролювалося московською адміністрацією, а культура загалом і особливо національно-культурні сили ще мали простір для розвитку. Йшов процес українізації, відбувався культурний розвиток національних меншин, хоча це позитивне в більшості нейтралізувалося заідеологізованістю та заполітизованістю усіх сфер життя та усіх органів влади. Через це обставин українізація як один з найважливіших елементів національно-культурного життя після яскравого спалаху в 20-ті роки невдовзі зазнала поразки.

За останні роки українські історики дослідили чимало питань, пов'язаних із здійсненням більшовицької політики «українізації» в 20-ті рр. ХХ ст. Серед численних робіт з даної тематики варто виділити ґрунтовні дослідження П. Бондарчука, Г. Васильчука, І. Ващенко, Я. Верменича, Т. Горбаня, Г. Єфименка, Л. Новохатька, В. Чеховича¹. Вагомий внесок у вивчення політики «українізації» в Україні зробили В. Даниленко, Г. Касьянов, С. Кульчицький, Ю. Шаповал². Окремі аспекти досліджуваної теми порушуються в працях подільських істориків, хоч комплексного дослідження по Подільському регіону все ще немає. Приємним винятком є хіба що змістовне наукове видання В.А. Нестеренка³.

Здійснення політики українізації на Поділлі було важливою складовою частиною процесу національно-культурного будівництва в Україні. Незважаючи на порівняно меншу гостроту проведення українізації на Поділлі, тут були досягнуті вагомі успіхи в її реалізації. У губернії проводилися численні з'їзди, конференції, наради з питань розвитку освіти, здійснення політики українізації, роботи з національними меншинами.

У даній статті зосереджується увага на окремих аспектах політики коренізації, проголошеної, як відомо, XII з'їздом ВКП(б) у квітні 1923 р. На основі місцевих архівних документів досліджується процес переведення державних установ та організацій Поділля на українську мову роботи та українізація освітніх закладів.

Перспективи процесу українізації в регіоні значною мірою залежали від національного складу населення та питомої ваги українців в радянських установах. За даними Подільського губстатбюро, в

1923 р. в губернії мешкало 3.358.687 чол., з них 2.963.085 – на селі, міських жителів було близько 400 тис., етнічних українців – 81%. Щодо міського населення, то воно було переважно російськомовним. У цей час в містах мешкало 31,0 % українців, 54,9 % євреїв, 9,3 % росіян, 3,4% поляків. У місті Вінниці українці становили 35,5 %, євреї – 39,3 %, росіяни – 17,6 %, поляки – 4,4 %⁴.

Слід зазначити, що, незважаючи на переважаючу частку українців в населенні регіону, питома вага відповідальних працівників партійних та радянських організацій, які володіли українською мовою, була незначною. В окремих випадках на місцях зовсім не було працівників, які б вільно володіли українською мовою⁵.

Перші кроки у здійсненні політики українізації на Поділлі були зроблені влітку 1923 р., після виходу постанови ВЦВК та РНК УСРР від 1 серпня 1923 р. «Про заходи забезпечення рівноправності мов і про допомогу розвитку української мови». Відповідно до цієї постанови мови всіх національностей УСРР проголошувалися рівноправними. Першочерговим завданням визнавалася українізація апарату державних службовців⁶.

22 вересня 1923 р. губком КП(б)У затвердив «Загальний план заходів з національного питання». Як зазначалося в ньому, «українізація парторганізації, а разом з нею всього радянського і профспілкового апарату, має стати справою не лише вивчення відповідним колом відповідальних і технічних працівників української мови, а й важливим психологічним переломом у ставленні до українізації загалом». З метою впровадження української мови у всі сфери життєдіяльності керівних органів губернії передбачалося створити короткотермінові курси української мови для осіб, які нею не володіли, перевести всі ділові папери на українську мову, крім того, передбачалося оволодіння слухачами мінімумом знань з історії України та української культури. Практична організація курсів покладалася на губернський відділ народної освіти⁷.

Практична реалізація зазначених заходів розпочалася із створення губернської та окружної комісії з українізації. Восени 1923 - на початку 1924 р. вони ретельно обстежили стан використання української мови у радянських, державних, профспілкових установах і організаціях губернії. До складу комісії увійшли представники відділів народної освіти, райвиконкомів, керівники установ. Часто-густо до них входили особи, які раніше плідно працювали на культурно-освітній ниві УНР, а тепер активно включались в українознавчий процес, щиро повіривши в національні гасла більшовиків⁸.

Протягом 1924 р. у більшості установ та організацій Поділля було створено 2-3-місячні курси та гуртки для вивчення української мови, культури, переведення діловодства на українську мову. Тільки у м. Вінниці було організовано 15 груп з вивчення української мови з числом слухачів більше 250 чол.⁹

Завзято розпочали українізацію державного апарату у Кам'янецькій та Проскурівській округах, де вже через 2-3 місяці більшість райвиконкомів перевели все діловодство та службове листування на українську мову, а також українізували апарат більшості сільрад¹⁰.

Слід зазначити, що вже з перших своїх кроків українізація наштотувалась на серйозні перешкоди як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру. Брак коштів, відсутність необхідних посібників та підручників, перевантаженість службовців роботою не сприяли успішним заняттям з вивчення мови. Траплялось пряме ухиляння від навчання, а то й відверте ігнорування української мови¹¹. До того ж результати навчання в багатьох випадках були низькими. Навіть ті, хто відвідував курси, знали мову погано. Зокрема, в серпні 1924 р. було влаштовано перевірку 33 установ губернського центру. За її результатами з 1809 співробітників знали українську мову 70, недостатньо – 725, зовсім не знали – 183. У названих установах перевели діловодство на українську мову 20, частково – 20, не перевели – 3¹².

Ускладнювало хід українізації також встановлення надто стислих строків завершення цього процесу. І хоча постановою губкому КП(б)У від 22 вересня 1923 р. не було визначено терміну переведення державних установ на українську мову, насправді нерідко форсували темпи українізації. Зокрема, згідно з рішеннями пленуму губкому від 28 липня 1924 р., вона повинна була завершитися до 7 листопада, тобто до дня Жовтневої революції¹³ (принагідно зазначимо, що в подальшому ці терміни неодноразово подовжувалися).

Попередні підсумки роботи комісії з українізації Поділля було підбито в січні 1925 р. Як зазначається в інформації губкому партії, надісланій в ЦК РКП(б), в Подільській губернії українізація державного та адміністративного апарату лише розпочалася, в переході на українську мову зроблено дуже мало, члени губкому КП(б)У продовжували, за невеликим винятком, видавати документи російською мовою. Деякі кращими були справи з українізацією державного апарату в окружних

.....
організаціях, де 75% документів велося українською мовою. Службовці губернських, окружних, частково районних установ та закладів спілкувалися з відвідувачами та між собою виключно російською мовою. У самому губернському апараті з 2314 працівників знали досконало українську мову лише 253 чол., погано знали (розуміли і частково писали) 845 чол. І зовсім не знали 1116 чол.¹⁴

В подальшій роботі з метою активізації українізації у 1928 р. при Наркоматі освіти УСРР відкрилися Центральні державні курси українознавства. Вони передбачали завдання не тільки навчати українській мові, а й надавати знання з історії України, економічної географії, культури, побуту тощо. З 1927 р. діяли також Центральні заочні курси українознавства.

Окружні комісії в справах українізації держпарату намагалися охопити навчанням якомога більше людей. У Вінниці, наприклад, було організовано курси української мови для безробітних при біржі праці. Для працівників обслуговуючого персоналу (продавці крамниць, кондуктори трамваїв, сторожі) засновували гуртки за певною програмою. Вінницька окружна комісія намагалася розгорнути роботу з українізації у військових частинах, до яких направляли кваліфікованих викладачів. Хід українізації, її здобутки та складні проблеми систематично висвітлювалися на сторінках місцевої преси, зокрема газет «Червоний край» та «Червоний кордон».

Проте до кінця 20-х років так і не вдалося повною мірою вирішити завдання переведення на українську мову роботи партійних, державних установ та громадських організацій. Все ж завдяки наполегливому втіленню в життя політики українізації значно розширилася сфера вживання української мови в суспільному житті. Було створено досить широку мережу різноманітних курсів, гуртків українознавства. Українська мова поступово впроваджувалася в діловодство установ, підприємств, організацій. Не випадково за цим показником Поділля належало до одних із найбільш українізованих регіонів в республіці.

Важливим завданням політики українізації було висування українців на керівну державну, партійну, радянську роботу. На початку 1924 р. в Подільському губкомі КП(б)У не було жодного українця, в окружках – не більше 2-3. Серед керівників партійних організацій (губернських, окружних, районних) налічувалось 29 українців, 32 росіяни, 24 євреї, 8 осіб інших національностей. Отже, лише 30 % партапарату склали українці. У цей час на Поділлі було на партійному обліку 1945 комуністів. З них українці становили лише 35 %, росіяни – 35,5 %, євреї – 14,8 %, поляки – 4,8 %, інші – 12 %. Проте серед кандидатів до лав КП(б)У переважали українці – 60 %, що свідчило про початок українізації комуністичних осередків в Подільській губернії¹⁶.

Поступово українці становили більшість членів профспілок, членів та керівників сільрад, співробітників виконкомів Поділля, за винятком губернського виконкому. Так вже на початок 1925 року серед членів сільрад регіону українці склали 91,1 %, голів сільрад – 93,4 %, членів райвиконкомів – 74,5 %, голів райвиконкомів – 67,7 %, членів окрвиконкомів – 54,4 %, членів губвиконкому – 46,4 %. Проте часто-густо вони мали низьку національну свідомість, а тому спілкувались із відвідувачами переважно російською мовою у такий спосіб сприяли збереженню русифікаторських тенденцій і всіляко гальмували політику українізації¹⁷.

Не менш важливим аспектом політики коренізації на Поділлі була українізація закладів освіти. У цій справі теж були як досягнення, так і складні проблеми.

Насамперед необхідно було привести у відповідність із національним складом губернії мову викладання в освітніх закладах, забезпечити їх педагогічними кадрами, здатними викладати українською мовою, запровадити українську мову та українознавство як обов'язкові дисципліни для неукраїнських шкіл.

Документи свідчать, що найбільш успішно цей процес проходив в загальноосвітніх навчальних закладах. Зокрема, українізація апарату відділів освіти в Подільській губернії розпочалась ще наприкінці 1920 р. і до початку 1924 р. була в основному завершена. Всі службовці губвно та окрвно відвідали двомісячні курси з української мови. У цей час в регіоні налічувалось 1793 українських, 91 єврейських, 84 польських, 36 російських і 13 змішаних шкіл. Працювало також 28 українських, 8 російських, 27 єврейських, 2 польських і 19 змішаних дитячих будинків¹⁸. Ступінь українізації шкільних закладів становив понад 90 %. За цим показником Подільська губернія поряд з Полтавською посідала перше місце в УСРР. Для порівняння зазначимо, що в Катеринославській губернії у 1924 р. було українізовано 20-25 % шкіл, Харківській – 40 % і тощо.¹⁹ Серед вчительського загалу українці становили 79 %, євреї – 12,8 %, росіяни – 4,0 %, поляки – 3,2 %, інші – 1 %²⁰.

Успішно здійснювалась українізація вищих та професійних навчальних закладів. За даними 1924 р., вищі навчальні заклади Поділля (Вінницький та Кам'янець-Подільський інститути народної освіти, Кам'янець-Подільський сільськогосподарський інститут), Кам'янець-Подільський

індустріальний технікум, Сутиський сільськогосподарський технікум і всі 7 вищих педагогічних курсів (Вінниця – 2, Проскурів, Могилів-Подільський, Тульчин, Гайсин, Вило-Яруга) вже у 1923-1924 навчальному році проводили навчання переважно українською мовою. Серед студентів вузів українці становили 74 %, євреї – 20,3%, росіяни - 3,5 %, поляки – 1,6 %, інші – 0,5 %. У складі учнів профтехшкіл українців було 56,1 %, євреїв – 33,7 %, росіян – 5,5 %, поляків – 4,5 %, інших – 0,5 %²¹.

Взагалі вплив політики українізації на розвиток вищої освіти, на думку авторів, має стати предметом окремого дослідження. З огляду на те, що в зазначений період відбувалося реформування вищої школи, ліквідація університетів, створення нових типів закладів освіти, успіхи українізації в цій сфері мали неоднозначний характер.

У цей час на Поділлі жваво розвивалось українське культурницьке життя. Майже всі сільські культустанови (лікнепи, сельбуди, хати-читальні, клуби) були українізовані. У 1924 р. у Вінниці та Кам'янці-Подільському було утворено філії музичного товариства імені М. Леонтовича. Його члени організували концерти в селах, пропагували українську музику, народні пісні. Певну національно-просвітницьку роль відігравали бібліотеки Поділля. З року в рік зростала їхня кількість, книжковий фонд, контингент читачів. Належне місце відігравали центральна і місцева преса, радіо та кіно. І хоч більшість матеріалів були вкрай заполітизовані, в кінцевому підсумку вони несли й деякий позитив у національну свідомість та поінформованість подолян²².

У другій половині 1920-х років успішно розвивався в регіоні масовий краєзнавчий рух, центром якого був Кабінет виучування Поділля, а керівником - видатний український історик В.Д. Отамановський. Всього за 5 років діяльності (1924-1929 рр.) під грифом «Кабінету» вийшло 30 наукових досліджень з історії Поділля. В середині 20-х рр.. великі краєзнавчі осередки утворилися в Тульчині, Могилеві-Подільському, Немирові, Іллінцях, Дашеві, Липівці, Жмеринці, Калинівці Проскуріві, Летичеві²³.

Отже, спираючись на наведені факти, можна достатньо аргументовано стверджувати, що в 20-і рр. на Поділлі було чимало зроблено для українізації освіти, культури, науки, розширення сфери застосування української мови, яка поступово займала належне їй місце в регіоні. Вперше за свою історію українська мова не тільки здобула визнання, але й ставала мовою державного і місцевого управління, освіти, преси, виробничої та громадської діяльності. Попри всю суперечливість, незавершеність процесу українізації, вона стала важливим чинником національного та духовного відродження подолян. Подальші архівні розвідки можуть надати новий матеріал для вивчення й поглиблення аспектів національно-культурного будівництва в зазначений період.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Бондарчук П.В. Національно-культурна політика більшовиків в Україні на початку 1920-х років. – К., 1998; Васильчук Г. Українізація вищих органів державної влади та правління УСРР (20-ті роки)// Автореф. дис. канд. іст. наук. – К., 1994; Ващенко І.В. Політика українізації 1920-х – початку 1930-х років України: проблеми історіографії //Автореф. дис. канд. іст. наук.- Дніпропетровськ, 2001; Верменич Я. Здійснення українізації у 20-30-х роках: політичні і культурні аспекти проблеми // Автореф. дис. канд. іст. наук. – К., 1993; Горбань Т. Українознавство в контексті національно-культурного відродження в Україні (1918-1928): Автореф. дис. канд. іст. наук. – К.,1996; Єфименко Г.Г. Національно-культурна політика ВКП(б) щодо радянської України. – К., 2002; Новохатько Л.М. Соціально-економічні і культурні процеси в Україні у контексті національної політики радянської держави (20-ті – середина 30-х рр. ХХ ст.)//Автореф. дис. доктор. іст. наук. – К., 1999; Чехович В.А. Проблеми національно-державного будівництва України в роки непу. – Харків, 1995;
2. Даниленко В., Касьянов Г., Кульчицький С. Сталінізм на Україні: 20-30-ті роки. - К., 1991; Касьянов Г.В., Даниленко В.М. Сталінізм і українська інтелігенція 1920-1930-х років: соціальний портрет та історична доля. – К., 1992; Кульчицький С.В. Комунізм в Україні: перше десятиріччя (1919-1928). – К., 1996; Шаповал Ю.І. У ті трагічні роки: сталінізм на Україні. – К., 1990; 3. Нестеренко В.А. Українізація на Поділлі у 20-30-х роках ХХ сторіччя: Основні напрями, наслідки, недоліки та особливості. – Кам'янець-Подільський, 2003;
4. Державний архів Вінницької області (далі – ДАВО). – Ф.1.- Оп. 1. – Спр. 285. – Арк. 17; 5. Там само. – Арк. 6; 6. Національні процеси в Україні. Історія і сучасність: Документи і матеріали. У 2-х ч. – К., 1997. – Ч.1. – С.21; 7. ДАВО. – Ф.1. – Оп.1. – Спр. 285. – Арк. 12-13; 8. Нестеренко В.А. Українізація на Поділлі... – С. 23-24;
9. ДАВО. – Ф.29. – Оп. 1. – Спр. 172. – Арк. 211; 10. ДАВО. – Ф. 256. – Оп.1. – Спр. 195. – Арк. 6-8; 11. ДАВО. – Ф.1. – Оп. 1. – Спр. 1. – Арк.1; 12. ДАВО. – Ф.29. – Оп. 1. – Спр. 172. – Арк. 25; 13. ДАВО. – Ф.1. – Оп. 1. – Спр. 285. – Арк. 16; 14.ДАВО. – Ф.29. – Оп.1. – Спр. 172. – Арк. 69-70; 15. Нестеренко В.А. Українізація на Поділлі. – С. 33; 16. ДАВО. – Ф.1. Оп.1. – Спр. 241. – Арк. 5; 17. Там само. – Арк.6; 18. ДАВО. – Ф. 254. – Оп. 1. – Спр. 195. – Арк. 1; 19. Гонтар О.В. Деякі питання міжнаціональних відносин в Україні в 20-ті роки // УІЖ – 1991. – №1.- С. 128; 20. ДАВО. – Ф.1. – Оп. 1. – Спр. 285.- Арк. 68; 21.ДАВО. – Ф.1. – Оп. 1. – Спр.241. – Арк. 3-

5; Там само. – Спр.285. – Арк.29; 22. Вініковецький С.Я., Воловик В.П. Деякі аспекти культурного розвитку Подільської губернії 20-х років ХХ ст. // Матеріали Х Подільської історико-краєзнавчої конференції. – Кам'янець-Подільський, 2000. – С. 407-415; 23. Там само. – С.412.

Л.В. Чорнодід

ПАРТІЙНО-ДЕРЖАВНИЙ ВПЛИВ НА АКАДЕМІЧНУ ІНТЕЛІГЕНЦІЮ У 20-30-ТІ РР. ХХ СТ.

Обличчя української академічної науки 20-30-х років формувалося під впливом політики комуністичної партії та радянських державних органів, в умовах тоталітарного режиму та командно-адміністративної системи управління нею. Тому наука набула вигляду багатоступеневої бюрократичної піраміди і за своєю суттю була віддзеркаленням того суспільства, в умовах якого вона існувала.

Ставлення до наукових кадрів в цих умовах з боку держави не було однозначним. Тому ця проблема опинилася в центрі уваги дослідників. Партійна й державна політика щодо наукової інтелігенції в радянській історіографії розглядалася в позитивному аспекті, з позицій ленінської концепції.¹ В даних працях здійснена спроба узагальнення фактичного й документального матеріалу за багатьма параметрами: державна політика щодо буржуазної інтелігенції та її використання, місце висування в формуванні соціалістичної інтелігенції, підготовка наукових кадрів для науково-дослідних установ Академії наук. На той час дослідникам не вдалося об'єктивно показати дійсне ставлення влади до науковців, особливо щодо академічної інтелігенції. Закритою темою залишалася репресивна політика партії, не було дійсно реальної оцінки взаємостосунків, які склалися між Академією наук і владою. У 60-70-ті роки було видано ряд праць, які були присвячені становленню Академії наук України та її діяльності, але вони переважно мали інформаційно-енциклопедичний характер. Крім того, написані під тиском партійного апарату, вони не могли подати об'єктивної картини й оцінки процесам, які відбувалися на різних етапах становлення Академії наук України.² У зв'язку з новими умовами, які відкрилися перед історичною наукою в кінці 80-початку 90-х років, історичні розвідки поповнилися новими працями щодо вивчення становища наукової інтелігенції в умовах тоталітарного режиму. Це роботи В. Даниленко, Г. Касьянова, С. Кульчицького, В. Онопрієнко.³ Самостійного характеру деякі проблеми розвитку Академії наук України, становища її кадрів, висвітлення долі деяких науковців набули в працях Г. Доброва, В. Онопрієнко, Ю. Храмова, Л. Матвеевої та ін. Новим поглядом на історію Академії наук України стали видання 90-х початку 2000 років.⁴ Значний науковий інтерес являє собою праця Н.Д. Полонської-Василенко «Українська Академія наук. (Нарис історії)- Ч.1-2- К.,1993. В останні роки підвищився інтерес до історії Академії наук України, про що свідчать дисертаційні дослідження, метою яких стало вивчення становища української наукової інтелігенції в умовах тоталітарного режиму, зокрема наукових кадрів Академії наук України.⁵

Стан вивчення проблеми дозволяє стверджувати, що недостатньо дослідженими залишаються проблеми формування наукових кадрів Академії наук України в умовах радянської влади, заходи партії й уряду щодо посилення свого впливу на наукову установу через розширення партійного прошарку, діяльність партійних осередків в науково-дослідних установах академічної науки та їх вплив на політизацію Академії наук України. Не до кінця з'ясованою є доля багатьох дослідників, які постраждали від дій влади в 20-30-ті роки. Тому усі ці питання потребують подальшого, більш детального вивчення.

Політика більшовицької влади, яка була спрямована на одержавлення всіх сфер життя в 20-30-ті роки, розповсюджується й на науку. Офіційно впроваджуючи цю політику, партійні й державні органи намагалися перетворити Академію в підконтрольний і підлеглий собі науковий заклад. Лінія партії була чітко визначена в її документах. У постанові ЦК КП/б/У(1929 р.) зазначалося: «Взагалі завдання, що стоять перед партією в галузі наукової роботи, вимагають, щоб парткерівництво науковою роботою стало органічною складовою частиною у всій системі партійної роботи, щоб це керівництво організаційно оформилося знизу і доверху»⁶

Першим, значним кроком у вирішенні цих партійних завдань була реорганізація Академії в 1928 р. Реформа, яка була підготовлена партійними і державними органами, вказувала на офіційну недовіру до Академії і її співробітників. Свідоцтвом цього стало просування на керівні посади комуністів та усунення від керівництва науковців старої формації. Було створено спеціальну комісію